

मराठी साप्ताहिक

युवाशक्ती एक्सप्रेस

RNI No. MAHMAR/2016/72543

रुबिना मुल्ला

कार्यकारी संपादिका
9890879757

वर्ष ७वे

अंक : २८

रविवार दि. १२ ऑक्टोबर ते शनिवार १८ ऑक्टोबर २०२५

किंमत रु. १/-

पृष्ठ : ४

पान २

संपादकीय

व्यावसायिक
महिलांसाठी

पान ३

सारजामोरी गावात
बेकायदेशीर खदान..

पान ४

पर्यावरण कार्यकर्ते
राजकुमार यादव...

कामाचे तास ९ ऐवजी १२ तास केल्यानं कामगारांचा फायदा की शोषण? तज्ज्ञांचे मत काय?

कारखान्यात काम करणार्या कामगारांच्या कामाच्या वेळेची मर्यादा आता दिवसाला ९ तासांवरून १२ तास करण्याच्या तरतुदीला राज्य सरकारकडून मान्यता देण्यात आली आहे. राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत यासंदर्भात निणय घेण्यात आला असून, 'कारखाने अधिनियम, १९४८' मधील काही तरतुदीमध्ये दुरुस्ती करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत हा निणय घेण्यात आल्याचे जाहीर झाल्यानंतर या निणयावर टीकेची शोड उठली आहे. त्यानंतर सरकारनंही त्यावर स्पष्टीकरण दिले आहे. नेमका हा निणय काय आहे? कायद्यातील कोणत्या तरतुदीमध्ये काय बदल करण्यात आले आहेत? त्यांचा नेमका अन्वयार्थ काय आहे? तसेच, या निणयाचे कामगारांच्या शारीरिक, मानसिक, आर्थिक बाबींमध्ये काय परिणाम होतील, ते पाहूयात. नेमका काय आहे निणय? राज्या मंत्रिमंडळाच्या ३ सप्टेंबर रोजी झालेल्या बैठकीत 'कारखाने अधिनियम, १९४८' मधील काही तरतुदीमध्ये बदल करण्याचा निणय घेण्यात आला आहे. या दुरुस्ती अंतर्गत, अधिनियमाच्या कलम ५४ मध्ये कामगारांच्या कामकाजाच्या वेळेच्या मर्यादेत बदल करण्यात आला आहे. त्यानुसार, आता दिवसाला ९ तासांच्या मर्यादेऐवजी १२ तास

कामाची मर्यादा करण्याची तरतुद करण्यात आली आहे. कलम ५५ मध्ये, विश्रांती कालावधीमध्ये बदल करून ५ तासांनंतर ३० मिनिटे आणि ६ तासांनंतर पुन्हा ३० मिनिटे विश्रांतीची तरतुद करण्यात आली आहे. यातील कलम ५६ मध्ये, आठवड्याचे कामकाजाच्या तासांची मर्यादा ४८ तासांवरून ६० तासांपर्यंत वाढवण्यात आली आहे. या नव्या नियमानुसार ६० तासांपैकी आठवड्याचे कामाचे जास्तीत जास्त ४८ तास तर उर्वरित १२ तास ओव्हरटाईमचे असतील, असं सरकारकडून सांगण्यात आलं आहे. कामगार मंत्रांनी काय म्हणाले? महाराष्ट्राचे कामगार मंत्री अॅड. आकाश फुंडकर यांनी या बदलांसंदर्भातील माहिती दिली आहे. त्यांनी म्हटलं की, 'या निणयामुळे कामगार आणि उद्योग क्षेत्रातील नियम सुलभ होऊन पारदर्शकता वाढणार आहे. पुढं ते म्हणाले की, 'यामुळे, कामगारांना अधिकचा आर्थिक लाभ मिळणार आहे. तसेच, शासन मान्यतेशिवाय असा वेळेतील बदल कारखान्यांना परस्पर करता येणार नाही.' त्याचबरोबर, आठवड्यात ४८ तास काम ही कालमर्यादा ओलांडता येणार नसल्याचेही कामगार मंत्री अॅड. फुंडकर

यांनी सांगितलंय. कामगारांकडून जास्तीचे काम घेतल्यास त्याचा पुरेपूर मोबदला आणि पगारी सुट्या देण्यासंबंधीचे बदल यात सुचवण्यात आले आहेत. केंद्र शासनाच्या 'ई ई अडहु ल्हो' च्या धोरणाअंतर्गत देशात होणारे बदल लक्षात घेता कायद्यातील हे बदल उद्योग आणि कामगार या दोन्ही घटकांसाठी महत्वाचे आहेत, असंही ते म्हणाले. या बदलांमुळे उद्योग क्षेत्राला अधिक लवचिकता मिळेल तर कामगारांसाठीही पारदर्शक आणि नियोजित कामकाजाचे वातावरण उपलब्ध होईल, असंही त्यांनी सांगितलंय. या बदलावर टीका होऊ लागल्यावर माध्यमांना दिलेल्या प्रतिक्रियेत मंत्री आकाश फुंडकर म्हणाले की, 'आठवड्याची कामाच्या तासांची मर्यादा ४८ तासांची आहे. ती त्यांना ओलांडता येणार नाही. समजा, चार दिवसांमध्ये त्यांचे ४८ तास होत आहेत. मग जो पाचवा आणि सहावा दिवस असेल, त्यासाठी त्यांना पगारी सुट्टी देण्यात येईल. तसेच जे मर्यादेपेक्षा जास्त काम होणार आहे, त्याचा दुप्पट मोबदला कामगारांना मिळणार आहे. यामुळे, यात संभ्रमाची कोणतीही बाब नाही. बदलांचा नेमका अर्थ काय? तो कुणाच्या फायद्याचा? कायद्यातील बदलांचा नेमका अर्थ काय आहे आणि

प्रत्यक्षात नेमकं काय घडू शकेल? हे समजून घेण्याचा आम्ही प्रयत्न केला. त्यासाठी आम्ही कामगार नेते आणि भारतीय कम्युनिस्ट पार्टीचे राज्य सदस्य अजित अभ्यंकर यांच्याशी चर्चा केली. दररोज आणि कायम १२ तास काम करावं लागेल, असा या बदलांचा अर्थ नसल्याचं ते सांगतात. एका दिवसामध्ये काम करण्याची सध्याची मर्यादा ९ तास आहे. परंतु, एकूण आठवड्याचे कामाचे तास ४८ तासांपेक्षा जास्त असता कामा नयेत. सध्याच्या तरतुदीनुसार, ४८ तासांच्या वर जितके तास जातील, त्याचा ओव्हरटाईम द्यावा लागतो. नव्या बदलांनुसार काय घडेल, याचं विशेषण करताना अजित अभ्यंकर एक उदाहरण देऊन म्हणाले की, 'समजा, फक्त चार दिवस १२ तासांपर्यंत काम दिले आणि ते आठवड्याची ४८ तासांची मर्यादाही ओलांडणारं नसेल, अशा दोन अटी पूर्ण झाल्या तर कामगारांना ओव्हरटाईम द्यावा लागणार नाही.' त्यामुळे, 'कामगारांसाठी पारदर्शक आणि नियोजित कामकाजाचं वातावरण उपलब्ध होईल आणि कामगारांना आर्थिक लाभ होईल, हे सरकारचं विधान अत्यंत वागं रास आहे,' असा तो सांगतात. कायद्यातील ही लवचिकता उद्योगपतींना फायद्याची ठरेल, पण

त्याचा लाभ कामगारांना काहीच होणार नाही, असंही ते सांगतात. नेमका हाच मुद्दा प्रसिद्ध अर्थतज्ज्ञ नीरज हातेकरही अधोरेखित करतात. यामुळे महिल्यांचा पगार तसाच राहिल पण दिवसाचे कामाचे तास वाढून उत्पादन वाढेल. त्यामुळे, 'प्रोडक्शन कॉस्ट' कमी व्हावा, अशी यामागची कल्पना आहे, असं ते सांगतात. ते म्हणाले की, 'बऱ्याच उद्योगांमध्ये उत्पादनातला हंगामी काळातला भार अधिक असतो. उदाहरणार्थ, टेक्स्टाईल इंडस्ट्रीमध्ये सणासुदीच्या आधी उत्पादनाचा लोड अधिक असतो. तेव्हा, अशा काळात हे कामगार कायदे त्यांच्या कमाल उत्पादन घेण्याच्या क्षमतेच्या आड येतात, असं उद्योजकांना वाटतं.' त्यांच्या सोयीसाठी म्हणून कागदोपत्री हे केलेलं आहे. दुसरा परिणाम असा होईल की, हे फक्त हंगामी काळापुरतं मर्यादीत राहणार नाही. ते नेहमीसाठीच होईल आणि यामुळे 'लेबर कॉस्ट' अत्यंत कमी होईल. उदाहरणार्थ, आठ तास कामाचे आता पाचशे रुपये द्यावे लागत असतील, तर आता बारा तासांचेही पाचशेच द्यावे लागतील. प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष परिणाम काय? अजित अभ्यंकर कागदोपत्री कायदा आणि प्रत्यक्षातील वास्तव यामध्ये तफावत असते, असं सांगतात. ते सांगतात की, 'प्रत्यक्षात कामगारांचे हे कायदे

पान नं. ४ वर

चिकन-मटन परवान्यांच्या नावाखाली सुरू अवैध वसुली?

मनपा प्रशासनाच्या कारभारावर गंभीर प्रश्नचिन्ह

विरार (प्रतिनिधी): वसई-विरार शहर महानगरपालिकेच्या घनकचरा विभागात पुन्हा एकदा अवैध वसुलीचे गंभीर आरोप समोर आले आहेत. प्लास्टिक व्यापारी, उत्पादन कंपन्या तसेच चिकन-मटन दुकानदारांकडून परवान्यांच्या नावाखाली अवैध रकमेची मागणी केल्याचा आरोप राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरद पवार गट) पक्षाच्या जिल्हा माध्यम प्रमुखांनी केला आहे. याबाबत त्यांनी मनपा आयुक्तांकडे तक्रार दाखल करून सखोल चौकशी व कठोर कारवाईची मागणी केली आहे. स्थानिक बाजारपेठांमध्ये प्लास्टिक बंदीचे नियम असूनही, मोठ्या प्रमाणावर

प्लास्टिक पिशव्यांचा वापर सुरू आहे. काही अधिकाऱ्यांच्या बदलीनंतर केवळ दिखाऊ कारवाई सुरू असल्याचे सूत्रांकडून समजते. गोडाऊनमधील टनच्या टन प्लास्टिकवर कारवाई न होता केवळ किरकोळ जप्ती करून जनतेची दिशाभूल केली जात असल्याचा आरोप आहे. घनकचरा विभागातील स्वच्छता निरीक्षक निलेश जाधव आणि प्रभारी सहाय्यक आयुक्त नीता कोरे यांच्यावर या विभागाची प्रमुख जबाबदारी असल्याचे समजते. विश्वसनीय सूत्रांच्या माहितीनुसार, काही कृीन-अप मार्शल आणि

कर्मचाऱ्यांकडून गुटखा विक्रते, गॅरेजधारक व प्लास्टिक व्यापार्यांकडून दर महिन्याला वसुली केली जात आहे. याच मालिकेत आता चिकन-मटन दुकानदारांकडूनही परवान्यांच्या नावाखाली अवैध वसुली केल्याचे समोर आले आहे. प्रभाग समिती 'ई' परिसरातील दुकानदारांच्या मते, स्वतःला मनपाचे कर्मचारी म्हणवणाऱ्या दोन व्यक्तींनी परवाना अर्ज प्रक्रियेसाठी तब्बल ११ हजार रुपये मागितले, जेथे अधिकृत शुल्क फक्त २ हजार रुपये आहे. पैसे न दिल्यास कारवाई

पान नं. २ वर

इमारतीच्या १२ व्या मजल्यावर गेले अन्...

दोन मित्रांनी एकत्र आयुष्य संपवलं, नेमकं कारण काय?

विरारमध्ये दोन मित्रांनी एकत्र आपल्या आयुष्याची अखेर केली आहे. या दोघांनी निर्माणाधीन इमारतीच्या बाराव्या मजल्यावर जाऊन उडी घेतली. या घटनेने परिसरात गोंधळ माजला आहे. विरारमध्ये एक भयंकर घटना समोर आली आहे. येथे दोन तरुणांनी एका इमारतीवरून उडी घेत आपल्या आयुष्याची अखेर केली. या घटनेने परिसरात एकच खळबळ उडाली असून सर्वत्र याच घटनेची चर्चा सुरू आहे. विरारमध्ये एका निर्माणाधीन इमारतीच्या १२ व्या मजल्यावरून उडी मारत या दोन विद्यार्थ्यांनी आपल्या आयुष्याची अखेर केली. ही धक्कादायक घटना

विरार परिसरात घडल्याची माहिती आहे. श्याम सनद घोरई (वय वर्ष २०) आणि आदित्य रामसिंग (वय वर्ष २१) अशी आपले आयुष्य संपवलेल्या दोन्ही तरुणांची नावं असल्याची माहिती आहे. याप्रकरणी अर्नाळा सागरी पोलीस ठाण्यात अकस्मात मृत्यूची नोंद करण्यात आली आहे. याप्रकरणाचा अधिक तपास विरार पोलीस करीत आहेत. या घटनेने परिसरात एकच खळबळ उडाली आहे. आगाशी - अर्नाळा मार्गावर विरार पश्चिमेकडे ओलांडा परिसर असून या परिसरात एका इमारतीचे बांधकाम सुरू आहे. या इमारतीच्या खाली दोन तरुणांचे मृतदेह आढळून आले आहेत.

पान नं. २ वर

संपादकीय...!

व्यावसायिक महिलांसाठी

एवाद्या स्त्रीला आपल्याला काय हवे आहे, याची निवड करून त्यासाठीचे विशिष्ट ध्येय निश्चित करण्याची गरज असते, ही बाब त्या अधोरेखित करतातनोकरी, व्यवसाय करणाऱ्या स्त्रियांच्या दृष्टीने यश म्हणजे नेमके काय असते, उच्च दर्जाचे करिअर, व्यावसायिक जबाबदाऱ्या आणि घर यांच्यात संतुलन राखावे, की उत्तम गृहिणी व्हावे, यासारख्या प्रश्नांवर उत्तरे मांडण्याचा प्रयत्न लेखिका अपर्णा देवगिरी यांच्या 'द प्रोफेशनल विमेन्स हँडबुक नेव्हिगेटिंग चॉईसेस फॉर सक्सेस' या पुस्तकातून करण्यात आला आहे. एवाद्या स्त्रीला आपल्याला काय हवे आहे, याची निवड करून त्यासाठीचे विशिष्ट ध्येय निश्चित करण्याची गरज असते, ही बाब त्या अधोरेखित करतात.लेखिकेने स्वतः एक ध्येय समोर ठेवले होते, 'द प्रोफेशनल विमेन्स हँडबुक नेव्हिगेटिंग चॉईसेस फॉर सक्सेस' हे पुस्तक प्रसिद्ध करण्याचे. बेंगळूरुत स्थायिक असलेल्या लेखिकेने काही वर्षांपूर्वी कॉपीरेट क्षेत्रातील नोकरीचा राजीनामा देऊन उद्योग क्षेत्रात पाऊल टाकले नि त्या उद्योजिका झाल्या. आत्मसात केलेल्या कौशल्यांचा वापर करून त्यांना प्रशिक्षक व्हायचे होते आणि एका पुस्तकाच्या माध्यमातून लोकांपर्यंत पोहोचायचे होते. मनुष्यबळ व्यवस्थापक आणि व्यावसायिक, स्वतःचा व्यावसायिक उपक्रम चालवणे, प्रशिक्षण देणे आणि संशोधन करणे, अशा जबाबदाऱ्या त्यांनी पार पाडल्या आहेत. अधिकाधिक स्त्रिया भारतीय कार्यबळात (वर्क फोर्समध्ये) सहभागी व्हाय्यात, हा ध्यास लेखिकेने घेतला आहे. उत्पादन, तंत्रज्ञान, बँकिंग, वित्तीय सेवा यातल्या दिग्गजांसोबत त्या काम करतात. त्यातून या पुस्तकाची मांडणी करण्यात आली आहे.हे पुस्तक तीन भागांमध्ये विभागले आहे. एकाचवेळी बहुविध कामे (मल्टिटास्किंग) करणाऱ्या आठ व्यावसायिक स्त्रियांच्या प्रत्यक्ष आयुष्यातील कथा (त्यांची नावे बदलून) सांगितल्या आहेत. 'यशाला गवसणी घालण्यासाठी स्त्रियांना सतत आनंद, अपराधीभाव आणि त्यांच्या निवडीमधल्या वेदना यांचा सामना करावा लागतो. त्यांना कुठे जायचे आहे, त्यांची उद्दिष्टे आणि त्यांचे प्राधान्यक्रम याचा त्या कधीही विचार करत नाहीत,' असे लेखिका पुस्तकात सांगतात.अपर्णा यांनी त्यांच्या स्वतःच्या आयुष्यातील बाँडी शोमिंगशी संबंधित गोष्टीचाही उल्लेख केला आहे. 'मला अजूनही तो दिवस आठवतो जेव्हा मी माझे पोट आत घेऊन जाड दिसणार नाही याची काळजी घेत होते. माझ्या शरीराच्या प्रतिमेविषयीचा मुद्दा माझ्या आयुष्यभर माझ्यासोबत राहिला आहे,' असे त्यांनी नमूद केले आहे. या मुद्द्यामुळे स्त्रिया स्वतःला कमी कसे लेखतात, यावरही त्यांनी मत मांडले आहे.दुसऱ्या भागात व्यावसायिक स्त्रियांसाठी आवश्यक असलेल्या एका टूलकिटची चर्चा केली आहे. ज्यामध्ये वेळेचे व्यवस्थापन, जीवनातील संतुलन, प्राधान्यक्रमांची निश्चिती, स्वतःचा आतला आवाज ऐकणे, स्वतःची काळजी घेणे आणि अपराधभावाचे व्यवस्थापन, याबद्दल उपयुक्त टिप्स देण्यात आल्या आहेत.तिसऱ्या भागात स्त्रियांसाठी सध्या असलेल्या कामाच्या (वर्क प्रेस) ठिकाणाबाबत लेखिकेने आपला दृष्टिकोन स्पष्ट केला आहे. उदा. 'मी टू' या महिलांनी सुरु केलेल्या चळवळीनंतर लैंगिकता आणि त्याचा कामावर होणारा परिणाम यांची चर्चा केली आहे. 'माझ्या लक्षात आले आहे की बऱ्याच तरुणी असे गृहीत धरतात की हे असेच आहे. परंतु, ही समस्या आहे, हे नाकारून चालणार नाही, स्त्रियांनी मात्र सावध राहणे आवश्यक आहे,' असे त्यांनी म्हटले आहे. पुस्तकाचा सूर उपदेशात्मक न राहता संवादात्मक राहिल, याची काळजी लेखिकेने घेतली असल्याचे दिसून येते. हे मार्गदर्शन करणारे, पर्याय सुचवणारे आणि स्त्रियांसाठी यशाचा अर्थ नेमका काय आहे, याचा ऊहापोह करणारे पुस्तक आहे. तसेच या संदर्भात वाचकांनाही विशेषण करायला भाग पाडणारे बरेच प्रश्नही हे पुस्तक समोर ठेवते. स्त्रियांना त्यांच्या आयुष्यात काय हवे आहे, हे जाणून घेऊन ध्येय ठरविण्यासाठी लेखिका प्रोत्साहित करते. 'एकदा त्यांनी आपले भविष्य निश्चित केले की, तिथे पोहोचण्यासाठी त्यांना काय करायचे आहे याची निवड त्या करू शकतात', असे लेखिका नमूद करते.आपल्या कन्सल्टन्सीच्या माध्यमातून नवोदित उद्योजक स्त्रियांसाठी नेतृत्वगुण विकसनाच्या कार्यशाळा आयोजित करण्याचा अनुभव लेखिकेला आहे. त्यामुळे स्त्रियांना व्यावसायिक आणि कौटुंबिक जीवनात संतुलन कसे राखता येईल, याचा सैद्धांतिक नव्हे तर अनुभवाधारित वस्तुपाठ या पुस्तकातून मिळतो. या पुस्तकाला 'थरमॅक्स लिमिटेड' आणि 'टीच फॉर इंडिया'च्या माजी अध्यक्ष अनू आगा यांची प्रस्तावना लाभली आहे. हँडबुक असल्यामुळे पुस्तकात अनेक ठिकाणी आणि शेवटीही वाचकांना नोंदी लिहिण्यासाठी जागा सोडली आहे. कोणत्याही क्षेत्रात काम करीत असलेल्या प्रत्येक स्त्रीने हे पुस्तक संग्रही ठेवायला हवे.

सारजामोरी गावात बेकायदेशीर...पान नं ३

नुकसानभरपाई वसूल करणे बंधनकारक आहे. प्रदूषण मंडळाने जागे व्हावे! सारजामोरी ग्रामस्थ म्हणतात, 'आमच्यावर विषारी धूर आणि आवाजाचा मारा होतो आहे. आमची लहान मुलं आजारी पडत आहेत. आम्हाला स्वच्छ हवा आणि पाणी हवे, डांबर नाही.' सारजामोरीतील ग्रामस्थ, सामाजिक कार्यकर्ते आणि पर्यावरणप्रेमी यांनी जिल्हाधिकारी पालघर, तहसीलदार वसई आणि महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांनीतात्काळ या अवैध पूांवर कारवाई करावी,दोषीवर BNS कलमानुसार गुन्हा नोंदवावा,तसेच पर्यावरण आणि आरोग्य विभागाने संयुक्त चौकशी समिती नेमावी, अशी जोरदार मागणी केली आहे.

चिकन-मटन परवान्यांच्या नावाखाली सुरु अवैध वसुली?...पान नं १

करण्याची धमकीही देण्यात आल्याचे दुकानदारांनी सांगितले.या संदर्भात स्वच्छता निरीक्षक अविनाश गुंजाळकर आणि कनिष्ठ निरीक्षक स्वप्निल ढगे यांनी स्पष्ट केले की, संबंधित व्यक्ती हे त्यांच्या विभागाशी संबंधित नाहीत आणि परवाना शुल्क केवळ दोन हजार रुपयेच आहे. मात्र या स्पष्टीकरणानंतरही दुकानदारांच्या तक्रारीची संख्या वाढत असल्याने प्रशासनाच्या कार्यपद्धतीवर प्रश्नचिन्ह उभे राहिले आहे.या सर्व प्रकाराची गंभीर दखल घेत, राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरद पवार गट) चे वसई-विरार शहर मीडिया प्रमुख कमर बेग यांनी मनपा आयुक्त सूर्यवंशी आणि अतिरिक्त आयुक्त यांना भेटून सखोल चौकशी व संबंधितांवर कठोर कारवाई करण्याची मागणी केली आहे. त्यांनी म्हटले की, 'मनपामधील भ्रष्टाचार आणि अवैध वसुलीविरुद्ध आम्ही आवाज उठवत राहू; जनतेच्या पैशावर परदेशी ट्रिप करणारे आणि नागरिकांकडून जबरदस्ती वसुली करणाऱ्यांवर कारवाई होणे आवश्यक आहे.'

पर्यावरण कार्यकर्ते राजकुमार यादव यांना आजाद मैदानात...पान नं. ४

ठामपणे लक्ष केंद्रित करू. 'मुंबई पोलिसांच्या एका वरिष्ठ अधिकार्याने सांगितले की, 'उपोषणासाठी शांततामय प्रदर्शनाची परवानगी देण्यात आली आहे, परंतु कोणतीही गोंधळजनक किंवा हिंसक हालचाल झाल्यास कठोर कारवाई केली जाईल.' आझाद मैदान, जो राज्यातील आंदोलनांचे केंद्र मानले जाते, तो आता पर्यावरणाच्या प्रश्नांने दुमदुमणार आहे. सामाजिक कार्यकर्त्यांचे म्हणणे आहे की, यादव यांचे आंदोलन हे केवळ मांदवीपुरते मर्यादित नसून, संपूर्ण महाराष्ट्रातील वनसंरक्षणाच्या लढ्याचे प्रतीक ठरू शकते. वन विभागातील सूत्रांनी सांगितले की, यादव यांच्या तक्रारीची चौकशी सुरु आहे, मात्र अधिकृत निवेदन देण्यात आलेले नाही. मुख्य वनसंरक्षक ठाणे कार्यालयाशी संपर्क करण्याचा प्रयत्न करण्यात आला, परंतु प्रतिसाद मिळाला नाही. पर्यावरण तज्ज्ञांचे म्हणणे आहे की, मॅग्रोव्ह आणि जंगलांचे नाश हे हवामानबदल, पूर आणि दुष्काळासारख्या आपत्तींचे मूळ कारण ठरत आहे, त्यामुळे सरकारने त्वरित हस्तक्षेप करणे अत्यावश्यक आहे. यादव यांनी आपल्या पत्राच्या प्रती मुख्य वनसंरक्षक ठाणे, मांदवी वनक्षेत्राधिकारी, महाराष्ट्राचे मुख्य सचिव आणि मुंबई पोलीस आयुक्त यांना पाठविल्या आहेत. आता प्रश्न असा आहे की — शासन पर्यावरणासाठी जीवाची बाजी लावणाऱ्या कार्यकर्त्याला साथ देईल का, की भ्रष्ट अधिकार्यांना आणि भू-माफियांना संरक्षण देऊन पुन्हा निवडणुकीच्या तयारीला लागेल? राजकुमार यादव यांचे शब्द आता प्रत्येक पर्यावरणप्रेमीचा आवाज बनले आहेत — ही माझी शेवटची लढाई आहे; पर्यावरण वाचवणे ही प्रत्येक नागरिकाची जबाबदारी आहे.'

इमारतीच्या १२ व्या मजल्यावर...पान नं. १

या घटनेची माहिती पोलिसांना मिळाल्यानंतर पोलीस तात्काळ घटनास्थळी दाखल झाले. घटनास्थळाचा पंचनामा करून मृतदेह ताब्यात घेत शवविच्छेदनासाठी पाठवण्यात आले आहे. सोमवारी (६ ऑक्टोबर) रात्रीच्या सुमारास ही घटना घडल्याची माहिती आहे. या घटनेची नोंद अनीळा सागरी पोलीस ठाण्यात करण्यात आली आहे. मिळालेल्या माहितीनुसार, नालासोपारा येथील रहिवासी असलेले श्याम सनद घोरई (२०) आणि आदित्य रामसिंग (२१) हे दोन तरुण दुचाकीवरून ओलांडा परिसरात आले होते. या ठिकाणी बांधकाम सुरु असलेल्या एका इमारतीच्या बाराव्या मजल्यावरून उडी मारून त्यांनी आपल्या आयुष्याची अखेर केल्याचा प्राथमिक अंदाज वर्तवण्यात आला आहे. मात्र, त्यांनी हे टोकाच पाऊल का उचललं, याच कारण अद्याप अस्पष्ट आहे. हे दोन तरुण ओलांडा परिसरात का आले? कशासाठी आले? असे अनेक प्रश्न अद्याप अनुत्तरीत असून याबाबत देखील ठोस माहिती मिळालेली नाही. याप्रकरणी अधिक तपास अनीळा पोलीस करीत आहेत.

कामाचे तास ९ ऐवजी १२ तास केल्यां...पान नं ४

जाऊ शकते, असंही त्यांनी स्पष्ट केले. 'कामाचे अधोरी तास करून आपण काय मिळवणार?' कामगारांचे हित लक्षात न घेता त्यांचं मानसिक-शारीरिक शोषण करणारा हा निणाय असल्याची टीका केली जात आहे. आम्ही औद्योगिक मानसशास्त्रज्ञ वृषाली राजत यांच्याशीही चर्चा केली. त्यांनी 'कामगारांचे मानसिक आरोग्य' नावाचं पुस्तक लिहिलं आहे. 'एकीकडे जगभरात कामाचे तास आणि कामाचे दिवस कमी केले जात आहेत, तर दुसरीकडे भारतात असे निणाय घेतले जाणे कामगारांच्या दृष्टीने अहितकारक आहे. कामाची उत्पादकता आणि कामगारांचे समाधान या दोन्ही गोष्टीही फार महत्त्वाच्या असतात. 'एकीकडे, कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि इंटरनेटमुळे काम मुलभ झालेलं असताना कामाच्या तासांची मर्यादा १२ तास करण्यामागे काय विज्ञान आहे, असा सवाल त्या उपस्थित करतात. ब्रिटिश सहकारी चळवळीचे जनक रॉबर्ट ओवेन यांचं '८ तास काम, ८ तास झोप आणि ८ तास रिक्रिएशन' हे तत्त्व महत्त्वाचं असल्याचं सांगत त्या म्हणतात की, 'हे तत्त्व जगभरात राबवलं जातं. सलग १२ तास मॅदू काम करू शकत नाही. यातून अनेक प्रश्न निर्माण होऊ शकतात. शारीरिक आरोग्य आणि मानसिक आरोग्यावर विपरित परिणाम होऊ शकतात. यातून कामगारांचं व्यसनांच्या आहारी जाणंही वाढेल. शिवाय, यातून सततची खदखदही वाढेल.' या निणयामुळे निव्वळ कामगारांच्या मानसिक आरोग्यावरच नाही, तर त्यांच्या कुटुंबीयांच्याही मानसिक आरोग्यावर विपरित परिणाम होईल, असं मत मुक्ता चैतन्य यांनी बीबीसी मराठीशी बोलताना व्यक्त केलं. त्या सांगतात की, 'कारखान्यातील कामगारांचे कामाच्या तासांची मर्यादा १२ तास करणं म्हणजे त्यांना कुटुंबासाठी वेळ नाही, जोड्यांना एकमेकांसाठी वेळ शिल्लक राहणार नाही, पालकांना मुलांना वेळ देता येणार नाही. या सगळ्याचा परिणाम म्हणून व्यसन वाढणार. स्त्रीन टाइम वाढणार. नातेसंबंधांमध्ये तणाव निर्माण होणार, हे स्पष्ट आहे. पुढे याचे परिणाम घरातील महिलांवर अधिक होतील, असंही त्या सांगतात. त्या म्हणतात की, 'घरातील पुरुष कामगार १२ तासांसाठी कामासाठी बाहेर राहणार. जाणं, येणं आणि तयारी यात आणखी दोन तास पकडले तर, बायकांवर अधिक जबाबदारी येऊन पडणार. एक जण बारा तास बाहेर म्हणजे बायकोनं घरात मुलांसाठी, पालकांसाठी थांबावं, नोकरी सोडावी याचे आग्रह, बळजबरी वाढणार. खाण्याच्या वेळा चुकणार. एकत्र जेवण करणे आधीच कमी झालेलं आहे, ते आणखी दुर्मिळ होणार. मुलं आधी एकटी आणि मग एकलकोंडी होणार, वर्क अफेअर्स चे प्रमाण वाढणार, मानसिक समस्या वाढणार. शिवाय, महिला कामगारांचं काय? त्यांच्यासाठी अशी मर्यादा वाढवणं तोट्याचं ठरू शकतं, असं मत दोघीही व्यक्त करता दिसतात. हे सगळं एका सुदृढ समाजाचे लक्षण आहे का? कामाचे अधोरी तास करून आपण काय मिळवणार आहोत, असा सवालही त्या उपस्थित करतात.

फॅटी लिह्वर आजार का होतो? व्यायाम करत नसाल तर ही बातमी नक्की वाचा

यवृत्ताच्या लिह्वर पेशींमध्ये (कोशिका) जास्त प्रमाणात मेद फॅट साठतो तेव्हा फॅटी लिह्वर ही स्थिती तयार होते.

लिह्वरमध्ये थोड्या प्रमाणात मेद/चरबी असणं सामान्य आहे, पण जर ही चरबी लिह्वरच्या एकूण वजनाच्या १० टक्क्यांपेक्षा अधिक झाली, तर त्याला फॅटी लिह्वर मानलं जातं, आणि यामुळे गंभीर शारीरिक समस्या उद्भवू शकतात

फॅटी लिह्वरमुळे नेहमी नुकसान होतं असे नाही, पण काही प्रकरणांमध्ये ही जास्तीची चरबी लिह्वरमध्ये सृज निर्माण करू शकते. या स्थितीला स्ट्रिपेटोहेपेटायटिस म्हणतात, आणि ही स्थिती खऱ्या अर्थाने लिह्वरचं नुकसान करते.

कधी कधी ही सृज जास्त प्रमाणात मद्यपान केल्यामुळे होते, आणि अशा स्थितीला अल्कोहोल स्ट्रिपेटोहेपेटायटिस म्हणतात. पण जर मद्यपान हे कारण नसेल, तर त्याला नॉन-अल्कोहोलिक स्ट्रिपेटोहेपेटायटिस असे म्हटलं जातं.

जेव्हा लिह्वरमध्ये सृज दीर्घकाळ टिकते, तेव्हा लिह्वर कडक होतं आणि त्यात जखमा होतात. या गंभीर स्थितीला सोरायसिस म्हणतात, ज्यामुळे लिह्वर आपलं काम करणं थांबवू शकतो.

फॅटी लिह्वरची पातळी

ग्रेड १ म्हणजे सौम्य हलका फॅटी लिह्वर या अवस्थेत लिह्वरच्या सुमारे ३३ टक्के पेशींमध्ये चरबी जमा झालेली असते. साधारणतः याची कोणतीही लक्षणं दिसून येत नाहीत. जीवनशैलीत बदल, नियमित व्यायाम आणि योग्य आहार घेऊन ही स्थिती सुधारता येते. ही फॅटी लिह्वरची सुरुवातीची आणि सर्वात सौम्य अवस्था असते.

ग्रेड २ म्हणजे मध्यम फॅटी लिह्वर मॉडरेट फॅटी लिह्वर

या अवस्थेत लिह्वरच्या सुमारे ३४ ते ६६ टक्के पेशींमध्ये चरबी जमा होते. थकवा, पोटात जडपणा किंवा हलकासा त्रास/दुखणं ही लक्षणं असू शकतात. जर वेळेवर जीवनशैलीत बदल केला नाही, तर ही स्थिती पुढे जाऊन गंभीर लिह्वर विकारामध्ये बदलू शकते.

ग्रेड ३ म्हणजे गंभीर फॅटी लिह्वर सीव्हियर फॅटी लिह्वर

ही फॅटी लिह्वरची सर्वात गंभीर आणि प्रगत अवस्था आहे. या अवस्थेत लिह्वरच्या ६६ टक्क्यांपेक्षा जास्त पेशींमध्ये चरबी जमा होते. अशा स्थितीत लिह्वरमध्ये सृज (स्ट्रिपेटोहेपेटायटिस), जखमा किंवा गाठी फायब्रोसिस आणि सोरायसिससारखी गुंतागुंतीची लक्षणं दिसू शकतात. दिल्लीच्या सर गंगा राम हॉस्पिटलमधील इन्स्टिट्यूट ऑफ लिह्वर, गॅस्ट्रोएन्टेरोलॉजी आणि पॅन्क्रिएटिको-बिलिअरी सायन्सेसचे उपाध्यक्ष डॉ. पियूष रंजन यांनी 'बीबीसी'शी बोलताना सांगितलं की, 'ढोबळपणे पाहिलं तर फॅटी लिह्वर आजार दोन प्रकारचे असतात.

एक म्हणजे मद्यपानामुळे अल्कोहोल होणारा आणि दुसरा प्रकार ज्याचं कारण मद्यपान नसतं, त्याला नॉन-अल्कोहोलिक फॅटी लिह्वर डिसिज असे म्हणतात.'

ते सांगतात की लठ्ठपणा, मधुमेह डायबेटीस, थायरॉइडचं असंतुलन आणि कोलेस्ट्रॉल वाढणं यामागे फॅटी लिह्वर हे एक कारण असू शकतं.

डॉ. रंजन यांच्या मते, जेव्हा लिह्वरमध्ये जास्त चरबी साचते, तेव्हा शरीराची इन्सुलिनप्रती संवेदनशीलता कमी होते. अशा परिस्थितीत टाइप-२ मधुमेह डायबेटीस होण्याचा धोका वाढतो. कारण अशा लोकांचे लिह्वर इन्सुलिनचे संकेत (सिग्नल्स) योग्य

प्रकारे प्रोसेस करू शकत नाही.

डॉ. रंजन सांगतात की, आजच्या घडीला फॅटी लिह्वर हे सोरायसिसचे सर्वात मोठे कारण आहे. त्यांच्या मते, सुमारे ३५ टक्के लोकांना फॅटी लिह्वरचा त्रास असतो, आणि त्यापैकी २५ टक्के लोकांमध्ये ही स्थिती पुढे जाऊन गंभीर होण्याचा धोका असतो. फॅटी लिह्वरचे संभाव्य धोके कसे ओळखाल?

डॉ. रंजन सांगतात की, लिह्वरच्या पेशींमध्ये चरबी जमा होण्यापासून ते सोरायसिस होईपर्यंत साधारणपणे ५ ते १० वर्षांचा काळ लागू शकतो.

लिह्वर सोरायसिसच्या धोक्याला सिग्निफिकंट फायब्रोसिस असे म्हटलं जातं. याची ओळख फायब्रोस्कॅन या तपासणीद्वारे होते. इलॅस्टोग्राफी या तंत्रानेही हे ओळखता येतं. जर लिह्वरमध्ये जास्त कडकपणा (स्ट्रिफनेस) आढळून आला, तर त्यावर औषधं देऊन उपचार करावे लागतात. त्यासोबतच जीवनशैलीत सुधारणा आणि व्यायाम यांद्वारेही ही स्थिती नियंत्रित करण्याचा प्रयत्न केला जातो. औषधांयतिरिक्त, लठ्ठपणा, मधुमेह डायबेटीस आणि कोलेस्ट्रॉलवर नियंत्रण ठेवूनही फॅटी लिह्वरचा त्रास कमी करण्याचा प्रयत्न केला जातो. अँटी-ओबेसिटी स्थूलता कमी करणारे औषधं शरीरातील अतिरिक्त चरबी कमी करण्यात मदत करतात.

काय खाऊ नये?

तज्ज्ञांच्या मते, काय खावं आणि काय टाळावं याकडे लक्ष देणं आवश्यक आहे.

आहारात अतिरिक्त साखर टाकू नका - कुकीज, बिस्किट, कॅडी, सोडा, स्पोर्ट्स ड्रिंक, पॅकेज्ड ज्यूस, मिठाई आणि चॉकलेट यांसारख्या गोष्टींपासून दूर राहा.

तळलेले आणि प्रोसेस्ड अन्न खाणं टाळा

- मासे आणि लीन मीट डीप फ्राय करण्याऐवजी उकडून खा. प्रोसेस्ड मीटपासून दूर रहा, फ्रायड चिकन, डोनट्स, चिप्स, बर्गर यांसारख्या पदार्थांचा त्याग करा.

प्रोसेस्ड अन्नपदार्थांमध्ये बहुतेक वेळा फ्रक्टोज किंवा हाय फ्रक्टोज कॉर्न सिरप सारखे घटक असतात, जे फॅटी लिह्वर वाढवण्याचं मुख्य कारण ठरू शकतात. अतिरिक्त मीठाचं सेवन टाळा - याचा अर्थ असा आहे की, अशा पॅकेज्ड फूडपासून दूर रहा ज्यामध्ये जास्त मीठ (सोडियम) असतं. दररोजच्या आहारात सोडियमचं प्रमाण २,३०० मिलीग्रॅमपर्यंत मर्यादित ठेवा.

हाइट ब्रेड, पॉलिश केलेला तांदूळ किंवा पास्ता खाणं टाळा - हे पदार्थ बूड शुगरचं प्रमाण वाढवू शकतात. त्याऐवजी संपूर्ण धान्य खा, कारण त्यामध्ये फायबर जास्त प्रमाणात असतं, जे शुगरच्या शोषणाची प्रक्रिया मंदावते.

जास्त खाणं टाळा - जास्त खाल्ल्यास शरीरात गरजेपेक्षा जास्त कॅलरी जमा होते, ज्या सहजपणे फॅटच्या स्वरूपात साठवल्या जातात आणि त्यामुळे फॅटी लिह्वर रोगाचा धोका वाढतो.

तज्ज्ञांचा सल्ला: काय खाल्लं पाहिजे? सकाळी चांगला नाश्ता करा, दुपारी मध्यम आहार घ्या आणि रात्री हलकं जेवण करा. रात्रीचं जेवण सायंकाळी सात वाजायच्या आत करा.

ब्लू कॉफी पिऊ शकता. अनेक अभ्यासातून असे आढळून आलं आहे की, ब्लू कॉफी फॅटी लिह्वर आणि लिह्वर एन्झाइम्सचा धोका कमी करते.

पालेभाज्या भरपूर खा, कारण त्यामध्ये नायट्रेट आणि पॉलीफेनॉल्स असतात, जे फॅटी लिह्वर नियंत्रणात

ठेवण्यास मदत करतात. अर्ध्या पुटमध्ये फायबरयुक्त फळं, भाज्या आणि पूर्ण धान्य (प्रक्रियामुक्त) ठेवावीत.

जेवणात डाळ, हरभरा, सोयाबीन आणि वाटाणा यांसारख्या कडधान्यांचा समावेश करा.

ओमेगा-३ फॅटी एसिडने समृद्ध असलेले मासे ट्रायग्लिसराइड्सची पातळी कमी करण्यात मदत करतात.

आरोग्यदायी लिह्वरसाठी काय करावं?

तळलेलं, भाजलेलं आणि प्रोसेस्ड (प्रक्रियामुक्त) अन्न खाणं टाळा.

अन्नामध्ये जास्तीची साखर घालणं टाळा.

पांढरा ब्रेड, पास्ता खाणं टाळा.

खूप जास्त खाणं टाळा.

मीठ जास्त खाऊ नका.

नियमित व्यायाम करा.

व्यायाम करणं गरजेचं नियमित व्यायाम, विशेषतः एरोबिक व्यायाम, फॅटी लिह्वर आजार नियंत्रित करण्यासाठी उपयुक्त ठरतो.

तज्ज्ञांच्या मते, आठवड्यात किमान १५० मिनिटे मध्यम तीव्रतेचा एरोबिक व्यायाम करणं आवश्यक आहे. यामध्ये वेगानं चालणं, सायकल चालवणं आणि पोहणं यांचा समावेश आहे. वेटलिफ्टिंगसारखे व्यायामही फायदेशीर ठरू शकतात. आठवड्यात किमान दोन दिवस हे व्यायाम करता येऊ शकतात. तज्ज्ञांचं म्हणणं आहे की, भारतात फॅटी लिह्वरची समस्या वेगाने वाढतेय. खाण्याच्या चुकीच्या सवयी, अनियमित जीवनशैली आणि व्यायामाचा अभाव यामुळे लोक या आजारचे बळी ठरत आहेत.

लठ्ठपणा, मधुमेह आणि कोलेस्ट्रॉलवर नियंत्रण नसलं तर हे आजार होण्याची शक्यता वाढते, त्यामुळे सावध राहणं गरजेचं आहे.

सारजामोरी गावात बेकायदेशीर खदान आणि डांबर-क्रशर प्लांट!

पर्यावरणाचा विध्वंस, नागरिकांच्या आरोग्याशी खेळ?

प्रतिनिधी - वसई पूर्वेकडील पोमण रूप ग्रामपंचायतीच्या हद्दीत येणाऱ्या सारजामोरी गावात गेल्या काही महिन्यांपासून बेकायदेशीर डांबर व क्रशर प्लांट सुरू असून, या प्लांटच्या प्रदूषणामुळे स्थानिक आदिवासी नागरिकांच्या आरोग्यावर गंभीर परिणाम होऊ लागले आहेत.

सदर प्लांट सीआरझेड (Coastal Regulation Zone) क्षेत्रात आदिवासी जमिनीवर उभारण्यात आला आहे. त्यामुळे हा प्रकार केवळ पर्यावरणीय कायद्याचे उल्लंघनच नाही, तर भारतीय न्याय संहिता

(BNS) अंतर्गत नागरिकांच्या आरोग्याला हानी पोहोचवणारा गुन्हेगारी स्वरूपाचा प्रकार मानला जाऊ शकतो. या बेकायदेशीर प्लांटमधून दररोज बाहेर पडणाऱ्या काळ्या, विषारी धुरामुळे नागरिकांना दमा, अस्थमा, डोकेदुखी, डोळे चुरचुरणे असे त्रास जाणवू लागले आहेत. स्थानिक आदिवासी नागरिकांच्या घरातील फरशा काळ्या पडल्या आहेत, तर लहान मुलांमध्ये सततच्या आवाजामुळे बहिरेपणा आल्याच्या तक्रारी पुढे आल्या आहेत. गावातील

नैसर्गिक जलस्रोत, विहिरी आणि ओढ्यांचे पाणी प्रदूषित होऊ लागले आहे. त्यामुळे पाण्यातून पसरणाऱ्या आजारांचा धोका वाढला आहे. या संदर्भात ग्रामस्थ यांनी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, जिल्हाधिकारी आणि

राज्याचे महसूल मंत्री यांच्याकडे लेखी निवेदन देऊन या बेकायदेशीर प्लांटवर तात्काळ बंदी व कारवाई करण्याची मागणी केली आहे. तथापि, नागरिकांच्या तक्रारीनंतरही स्थानिक महसूल विभाग आणि प्रदूषण मंडळाने

अद्याप कोणतीही ठोस कारवाई केलेली नाही, यामुळे ग्रामस्थांमध्ये प्रशासनाविरोधात तीव्र नाराजी व्यक्त केली जात आहे. सदर प्लांटमुळे पर्यावरणीय नुकसान आणि नागरिकांच्या आरोग्याला हानी झाल्याने हा प्रकार BNS कलम २८५, ३३६, २६९, २७० इत्यादी कलमांनुसार गंभीर गुन्हा ठरू शकतो. पर्यावरण संरक्षण अधिनियम १९८६ आणि प्रदूषण नियंत्रण कायद्यांनुसार, अशा प्लांटवर तातडीने सील करणे, जबाबदारांवर गुन्हा दाखल करणे आणि

कामाचे तास ९ ऐवजी १२ तास केल्यानं...पान नं १

अर्धवट राबवले जात अथवा बरेच ठिकाणी राबवलेही जात नाहीत. किंवा, ते अशा पद्धतीनेच वाकवले जातात की, कामगारांचे शोषण होईल आणि उद्योजकांचाच फायदा होईल. आता या नव्या सुधारणांनुसार, कामगारांचं हेच शोषण कायद्यानुसार करणं अधिक सोयीस्कर होईल, इतकाच त्याचा अन्वयार्थ आहे. या कायद्याचे अप्रत्यक्ष परिणाम काय होतील, हे समाजवून सांगताना ते म्हणाले की, 'रात्रीच्या वेळेसाठी वीजेचे दर कमी असतात. ज्या कारखान्यात रात्रीच्या वेळेला वीजेचा वापर करावा लागतो, तिथे आठवड्यातून चार दिवस बारा तास पूर्ण क्षमतेने नाईट शिफ्ट चालवली जाईल आणि तिथे ओव्हरटाईमही द्यायची गरज भासणार नाही. पुढील तीन दिवस या कामगारांना सुट्टी देऊन दुसऱ्या कामगारांच्या गटांकडून उरलेले दिवस याच पद्धतीने काम करून घ्यायचं, असा पायंडा पडेल.' अशा पद्धतीने, ओव्हरटाईमचे पैसे वाचवणे आणि स्वस्तातील वीज वापरणे, असा दुहेरी फायदा उद्योगपतींना होईल. ही लवचिकता उद्योजकांच्या फायद्याची असून ती कामगारांचं शोषण करणारीच ठरेल, असं ते सांगतात. 'सध्याही काही ठिकाणी सरसकट कायदा मोडून आठवड्यात ७२ तास राबवून घेतलं जातं आणि त्यांना ४८ तासांचं वेतन दिलं जातं. हे थेट बेकायदा आहे. ते याहीपुढे चालू राहिलच, कारण कामगार शक्तिहीन आहे,' असं ते

सांगतात. सध्याच्या घडीच्या कामगार हक्कांसाठी कामगार चळवळी किती महत्त्वाच्या आहेत, हेच यातून अधिक प्रकर्षानं जाणवतं, असं नीरज हातेकर सांगतात. पण, आता कामगार संघटनाही तेवढ्या सक्षम राहिलेल्या नाहीत किंबहुना, त्या जवळजवळ नाहीच, हे वास्तवही ते अधोरेखित करतात. ते सांगतात की, 'कामाचे आठ तासच असतील, ही गोष्ट फार कष्ट करून आणि संघर्ष करून कामगार चळवळीने मिळवलेली होती. सुरुवातीला कामगारांकडून बारा-पंधरा-सोळा तास काम करवून घेणं, याला काही लिमिटचं नव्हतं. किती तास काम करावं, त्याचा किती मोबदला असावा हे संघटनांनी लहून मिळवलेल्या गोष्टी आहेत.' कामगार कायद्याचे पालन न करता पाहिजे तेवढा वेळ शिफ्ट चालवता येईल, हीच काय ती उद्योग क्षेत्राला लवचिकता मिळेल. त्याचा कामगारांना काहीच फायदा होणार नाही. उलट, तेवढ्याच पैशांमध्ये जास्त काम करवून घेतलं जाईल, असा हा हिशेब आहे,' असंही ते सांगतात. 'सहमतीशिवाय अधिक तास काम देता येणार नाही' यासंदर्भात आम्ही राज्य कामगार विभागाच्या सचिव आय. कुंदन यांच्याशी बातचित केली. 'यात कारखाने, दुकाने आणि आस्थापनांचा समावेश आहे. म्हणजेच खासगी आस्थापनांसाठीही कामाच्या वेळाचे हे बदल लागू असतील.' राज्य सरकारने

कारखाना अधिनियम १९४८ आणि शॉप आणि एस्टॅब्लिशमेंट अधिनियम २०१७ या दोन्ही अधिनियमांमध्ये कलम ९ मध्ये सुधारणा केली आहे. याला बुधवारी मंत्रिमंडळाने मंजूरी दिली आहे. सचिव आय. कुंदन यांनी सांगितलं की, 'हा बदल महाराष्ट्रातील सर्व कारखान्याशी निगडित आहे. आस्थापनांना लागू राहिल. आयटी, हॉटेल्स, दुकाने, खासगी कंपन्यांना लागू राहिल. कामाच्या वेळा वाढवल्या तरी ओव्हर टाईम आणि एकूण कामाच्या तासांना मर्यादा आहे. कंपनी मर्यादेत राहूनच ते काम करू शकतात.' असंही त्यांनी स्पष्ट केलं. 'कामाच्या वेळा वाढवल्या तरी दररोज १२-१२ तास काम करवून घेऊ शकत नाहीत. आठवड्यात ४८ तासांपेक्षा जास्त काम करवून घेऊ शकत नाही. ओव्हरटाईम केला तर ते धरून आठवड्यात ६० तासांपेक्षा जास्त असू शकत नाही,' असंही नियमांत स्पष्ट करण्यात आल्याचं त्यांनी सांगितलं. तसंच ओव्हर टाईम किंवा ज्यादा तासांसाठीचं काम मग ते कारखान्यात असो वा खासगी आस्थापनांमध्ये हे संबंधित कर्मचारी, कामगार यांच्या सहमतीशिवाय करता येणार नाही, असंही त्या सांगतात. तृतीया मंत्रिमंडळाने याला मंजूरी दिली असली तरी राष्ट्रपतींच्या परवानगीनंतर सेशनमध्ये बिल पारित झाल्यानंतरच त्याची अंमलबजावणी केली जाईल.

पान नं. २वर

पर्यावरण कार्यकर्ते राजकुमार यादव यांना आजाद मैदानात आमरण उपोषणास परवानगी; मांदवीतील जंगल विनाशाविरोधातील लढा तीव्र

प्रतिनिधी:पालघर जिल्ह्यातील पर्यावरण कार्यकर्ते राजकुमार कालूराम यादव यांना मुंबई पोलिसांनी आजाद मैदानात अनिश्चितकालीन आमरण उपोषणासाठी परवानगी दिली आहे. मांदवी वनक्षेत्रातील सुरू असलेल्या अवैध वृक्षतोड, मॅग्नोव्ह नाश, डोंगरकपात आणि बेकायदा बांधकामांवर कारवाईची मागणी करत यादव हे उपोषण १७ ऑक्टोबरपासून सुरू करणार आहेत. या निणयामुळे पर्यावरणप्रेमींमध्ये उत्साहाचे वातावरण असून, शासन आणि वन विभागाच्या भूमिकेबद्दल गंभीर प्रश्न निर्माण झाले आहेत. राजकुमार यादव, जे वसई पूर्व येथील 'रश्मी स्टार सिटी' येथे वास्तव्यास आहेत, यांनी ७ ऑक्टोबर २०२५ रोजी महाराष्ट्राचे वनमंत्री गणेश नाईक, आझाद मैदान पोलिस ठाण्याचे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक आणि बृहन्मुंबई महानगरपालिका आयुक्त यांना पत्र दिले होते. त्यात त्यांनी गेल्या तीन वर्षांपासून मांदवी वनक्षेत्रात चालू असलेल्या अवैध कृत्यांचा आणि अधिकाऱ्यांच्या

निष्क्रियतेचा पर्दाफाश केला होता. यादव यांचा आरोप आहे की, वन विभागातील काही अधिकारी आणि स्थानिक भू-माफिया यांच्या संगनमताने जंगलाचा विनाश केला जात आहे, ज्यामुळे पर्यावरणाचे अपूरणीय नुकसान झाले आहे. त्यांनी माजी वनक्षेत्राधिकारी स्वाती आडे, वर्तमान वनक्षेत्राधिकारी रीता वैध, तसेच मुख्य वनसंरक्षक के. प्रदीपा यांच्यावर उदासीनता आणि लापरवाहीचे आरोप केले आहेत. आपल्या पत्रात यादव यांनी लिहिले आहे, 'मी गेल्या तीन वर्षांपासून पुरावे

आणि दस्तऐवज जमा करत आहे, परंतु अद्याप कोणतीही ठोस कारवाई झाली नाही. त्यामुळे मी १५ ऑक्टोबरपासून वनमंत्र्यांच्या निवासस्थानासमोर आमरण उपोषण करणार आहे, जोपर्यंत दोषींवर कारवाई होत नाही, तोपर्यंत उपोषण सुरू राहिल.' मात्र, पोलिसांकडून परवानगी १७ ऑक्टोबरपासून लागू झाल्याने उपोषण काही दिवस उशिरा सुरू होणार आहे. यादव यांनी सांगितले की, 'आता परवानगी मिळाल्यानंतर आम्ही आमच्या मागण्यांवर अधिक

राष्ट्रीय चर्मकार महासंघ व जनसेवा

प्रतिष्ठानकडून पूरग्रस्तांना अन्नधान्य किटचे वाटप

सोलापूर : मराठवाड्यासह राज्यातील अनेक भागात झालेल्या अतिवृष्टीमुळे शेतकरी आणि ग्रामीण भागातील नागरिकांवर संकट कोसळले आहे. या आपत्तीच्या काळात मदतीचा हात म्हणून राष्ट्रीय चर्मकार महासंघ आणि जनसेवा प्रतिष्ठान यांच्या वतीने सोलापूर जिल्ह्यातील वांगी गावातील पूरग्रस्त कुटुंबांना अन्नधान्य राशन किटचे वाटप करण्यात आले. या उपक्रमाद्वारे अनेक गरजू कुटुंबांना आवश्यक जीवनावश्यक वस्तूंची मदत मिळाली. सामाजिक जबाबदारीची जाणीव ठेवून या संघटनांनी केलेली ही मदतकार्याची कृती स्थानिक नागरिकांनी व गावकर्यांनी कौतुकाने गौरवली. या प्रसंगी राष्ट्रीय चर्मकार महासंघाचे महाराष्ट्र प्रदेश युवक अध्यक्ष रवींद्र खैरे, कार्याध्यक्ष संजय शिंदे, तसेच हरीश

भामरे, अजय ढवारे, नवनाथ सावंत, शिवानंद कांबळे, मधुकर चाबुकस्वार, भारत चाबुकस्वार, मनोज चाबुकस्वार, नागनाथ चाबुकस्वार, तात्याबा चाबुकस्वार, कारण चाबुकस्वार, लक्ष्मण चाबुकस्वार, विनायक चाबुकस्वार, नागनाथ बनसोडे, अजय शिंदे, राजू शिंदे, रवी शिंदे, पंडित शिंदे, अंबादास शिंदे, राजू हांडे, देवाप्पा शिंदे आदी मान्यवर उपस्थित होते. पूरग्रस्तांना दिल्या गेलेल्या या मदत कार्यातून सामाजिक ऐक्य व मानवतेचा सुंदर संदेश देण्यात आला. संघटनेच्या पदाधिकार्यांनी सांगितले की, 'समाजातील कोणतेही संकट असो, दुर्बल व गरजू घटकांच्या पाठीशी उभे राहणे ही आमची सामाजिक जबाबदारी आहे. या कार्यातून समाजात एकतेचा आणि सहकाराचा संदेश दिला जावा, हीच अपेक्षा आहे.'

बहुजन महा | VIEWS & NEWS

RNI NO. MAHMAR/2023/91098

www.bahujanmahaviewsandnews.in

युवाशक्ती एक्सप्रेस

YUVA SHAKTI EXPRESS

NEWS

www.yuvashaktiexpress.in

युवाशक्ती एक्सप्रेस कार्यालय- ९८९०८७९७५७

वृत्तपत्रात प्रसिद्ध होणारा मजकूर आलेल्या कागदपत्रांवर आधारित असतो. त्यामुळे प्रसिद्ध झालेल्या मजकुराबाबत कोणाला आक्षेप असल्यास संबंधितांनी योग्य त्या कागदपत्रांसह युवाशक्ती एक्सप्रेस कार्यालयाशी संपर्क साधावा. सदर पुरावे योग्य असल्यास संबंधित बातमी बाबतचा खुलासा प्रसिद्ध केला जाईल. या पत्रात प्रसिद्ध होणा-या मजकुराबाबत मुद्रक स्थळ जबाबदार राहणार नाही.

साप्ताहिक युवाशक्ती एक्सप्रेस मते प्रसिद्ध होणा-या कोणत्याही प्रकारच्या जाहिरातीबाबत कुठल्याही प्रकारचा वाद उद्भवल्यास त्याला युवाशक्ती एक्सप्रेस व्यवस्थापन जबाबदार राहणार नाही याची सर्वांनी नोंद घ्यावी.

साप्ताहिक युवाशक्ती एक्सप्रेस वृत्त प्रसिद्धी किंवा अन्य कोणत्याही तत्सम कामासाठी संपादकाशी संपर्क साधायचा असल्यास संबंधितांनी दूरध्वनी क्रमांक ९८९०८७९७५७ वर संपर्क साधावा.

या नोटीसी द्वारे कळविण्यात येते कि साप्ताहिक युवाशक्ती एक्सप्रेस वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणा-या जाहिराती सर्व प्रकारच्या नोटीसी याच्याशी आमचा काहीही संबंध नाही. संबंधित आणि संबंधित व्यक्तींनी परस्पर संबंध साधून त्याबाबत खात्री करावी. साप्ताहिक युवाशक्ती एक्सप्रेस वर्तमानपत्र व व्यवस्थापन याला कोणत्याही प्रकारे जबाबदार राहणार नाही.

संपादक..

Printed, Published And Owned Tushar Rajratna Gaikwad, printed At Vava Arts B/8 Dronagiri CHS., Tanki Road Tulinj (E) Tal-Vasai 401209, Published From Room No.10 Kadarbhai Chawl Sarvoday Vasahat Tnki Road Nallasopara (E) Tal--Vasai Dist-Palghar-401209. Editor-tushar Rajratna Gaikwad RNI NO. MAHMAR/2016/72543. Mobile-9960144348, 9890879757, yuvashaktiexpress123@gmail.com www.yuvashaktiexpress.in

हे पत्र मालक, मुद्रक, प्रकाशक आणि संपादक म्हणून तुषार राजरत्न गायकवाड रु. नं. १०, कादरभाई च्याळ, सर्वोदय वसाहत, आंबेडकर नगर, टाकीरोड, नालासोपारा (पुर्व), ४०१२०९. ता. वसई, जि. पालघर, येथे प्रकाशित होऊन ९८९०८७९७५७ मं. बाबा आर्ट्स बी.०८, मथुरा नगर, ड्रोगिरी अपार्टमेंट, टाकी रोड, साई बाबा मंदिर जवळ, नालासोपारा (पुर्व), ४०१२०९ जि. पालघर, महाराष्ट्र येथे मुद्रित करण्यात आले. मोबाईल नं. ९९६०१४४३४८ या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या बातम्या व लेख यामधून व्यक्त झालेल्या मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. (सर्व वाद वसई न्यायालयाच्या कक्षेत) Email: yuvashaktiexpress123@gmail.com www.yuvashaktiexpress.in